

Х ҚАРАҚАЛПАҚ КЛАССЛАРЫНДА ИНГЛИЗ ӘДЕБИЯТЫН ОҚЫТЫҰДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛЛАНЫҰ УСЫЛЛАРЫ

Абдраманова Дилбар Пурханатдиновна

Қарақалпақ мәмлекетлик университетиниң таяныш докторанты

Ключевые слова: *творчество, обучение, художественная конференция, образ, процесс урока.*

Key words: *creative work, training, literary conference, activiry of the club, the process of the lesson.*

Жәхәнде тәлим системасын заманагәйлестириү, оқыўшылардың компетентлигин асырыү, когнитив билимлерин кеңейтиү, креатив пикирлеүге үйретиү ушын PISA халықаралық баҳалаў системасы жәрияланған. PISA дәстүриниң тийқарғы ўазыйпасы белгили бир тәлим системасындағы жетискенлик хәм кемшиликлерди анализлеү, тәлим мониторингин алып барыү хәм тәлим сыпатын асырыү бойынша дәстүрлерди усыныс етиүден ибарат. PISA оқыўшылардың жас өзгешеликлерин итибарға алған халда пәнлердиң теориялық мәселелерин әмелде қоллана алыү көнликпелерин раўажландырыү динамикасын көрсетеди. PISA дәстүринде оқыўшылардың оқыў саўатлылығы бойынша билимлерин тексериү ушын карта, кесте, диаграмма, хәр қыйлы темалардағы сүүретлер көринислери болыўы, пәнлер арасында интеграция зәрүрлиги сезилмекте.

Оқытыү системасына инновациялық технологияларды қолланыү, енгизиү хәм пайдаланыү усыллары бойынша Н.Н.Азизходжаева, Г.Д.Баубекова, М.А.Махкамова, Л.В.Голиш, Н.Ғуломова, М.Г.Давлетшин, М.В.Кларин, Т.Мадумаров, Ў.Қ.Толипов, Қ.А.Юсупов қусаған алымлар тәрәпинен изертлеү жумыслары, сабақлық хәм методикалық қолланбалар ислеп шығылған. Бундай жаңалықларды оқытыү процессине енгизиү зәрүрлиги хәм әҳмийети төмендеги жағдайлардан келип шығады:

Бириншиден, Өзбекстан Республикасының «Билимлендириү ҳаққында»ғы нызам талапларын, Президентимиздиң билимлендириүди жетилистириү ҳаққында шыққан қарарлары хәм пәрманларын әмелге асырыү ушын оқытыүды жеделлестириү зәрүрлиги; Екиншиден, тәлим-тәрбия процессиндеги оқытыўшы хәм оқыўшы арасындағы қарым-қатнасты, олардың атқаратуғын хызметин өзгертиү, илим хәм техниканың тез пәт пенен раўажланыўы нәтийжесинде информациялардың кескин артыўы, тез тарқалыўы, өзгерийи хәм оларды жасларға үйретиүге ўақыттың жеткиликсизлиги сыяқлы мәселелерди есапқа алыү; Үшиншиден, хәзирги дәўирде педагогика илиминиң раўажланыўы, жаслардың теориялық ой-пикирлери тереңлесип, анық жуўмақларға, әмелий әҳмийетке ийе техникалық ой-өриске өтип баратырғанлығы, жас әўладты тәрбиялаўда избе-из қатнас жасаў принципин

басшылыққа алып, заманагөй оқытыу ұсылларынан пайдаланыуға болған талаптың артыуы болып табылады.

10-қарақалпақ классларында англиз әдебиятын оқытыуда интерактив технологияның методикалық өзгешеликтери бар. Интерактив оқытыу ұсыллары оқыушылардың билим алыу мүмкиншилигин, олардың белсендилегин рауажландырады. Хәзирги күнде методист-алымлар хәм оқытыушылар тәрәпинен интерактив технология менен оқытыудың, топар жұмысының бирнеше формалары ислеп шығылған.

10-қарақалпақ классларында англиз әдебиятын оқытыуда интерактив технологияларды орынлы пайдаланып, еркин пикирлесий, бирге излениу, ислесий, өз-ара пикир алмасыу принциптерин басшылыққа алыу керек. Сабақ барысында оқыушылар тәрәпинен алдын ала белгили дәрежеде түсиниги бар қандай да бир мәселе талқыланса бул сабақ нәтийжели хәм сапалы болады. Англиз әдебияты бойынша оқытылып атырған темалар бойынша топардың исшенлиги анықланып, қарақалпақ әдебиятына байланыслы мәселени шешип хәм пикирлесийи артып барады. Әдебиятты оқытыуда интерактив искерлик тийқарғы бес элемент пенен сәуленеди: өз-ара байланыс; жеке жууапкершилик; бир-бирине жәрдем көрсетий хәркети; жұмысты бирге алып барыу қәбилети; топардағы жұмыс нәтийжеси.

Англиз әдебияты сабағында интерактив технологиялар бир шығып сөйлеушиниң, бир пикирдиң үстемлигин шеклеп, билим алыу барысында хәрким өз пикирин сын көз бенен айтыуға хәм тийисли әдебий материалларды талқылау тийқарында қурамалы мәселелерди шешийге, қәте пикирлерди сапластырыуға, терең ойлап көрилген шешимлерди қабыл етийге, дискуссияларда қатнасыуға, өз-өзи менен мәдениятлы қарым-қатнас жасауға үйренеди. Бул ушын әдебият сабақларында жеке, жуп хәм топар жұмыслары шөлкемлестириледи. Англиз әдебияты пәни бойынша хәрқыйлы мағлыуMAT деректери менен жұмыс алып барыу, дәрәтийшилик жұмысларын пайдаланыу иске асырылады.

Англиз әдебиятын оқытыудың интерактив ұсыллары класста шериклеслик жағдайында жаратылады. Интерактив ұсылға тийқарланған технологияны қолланып, оқытыушы басшылығында оқыушылар дәрәтийуши шериклес сыпатында ислесип, турақлы таярлыққа хәм мәселелерди жууапкершиликли түрде шешийге үйренеди. Англиз әдебиятын оқытыуда интерактив ұсыллар төмендеги нәтийжелерге алып келди: оқыушылардың әдебият сабағына, пәнге қызығыушылығы артады, оқыу материалларын беккем өзлестиреди. Оқыушылар тереңнен ойлау хәм еркин пикирлеу рауажланады, қарым-қатнас жасау мәдениятты қәлиплеседи. Олар сабаққа белсендилек пенен қатнасады хәм пикирлесий ушын қолайлы дәрәтийушилик орталық жаратылады. Сонлықтан англиз әдебияты сабақларында интерактив технологиялардан пайдаланыу, жеке тәжирийбе топлау ең әхмийетли методикалық мәселелерден есапланады. Әдебият сабақларында интерактив технологияларды қолланыу хәққында жазылған методикалық әдебиятлар менен танысыу мүмкин.

Негизинде әдебиятшы муғаллимнің өзи хәрбир сабақты өтиўде интерактив усылларды нәтийжели пайдаланыў арқалы көп табысларға ериседи.

XX әсирдин ақыры XXI әсирдин басына келип қарақалпақ әдебиятын оқытыўда интерактив технологияларды қолланыўдың жаңа бағдары, ойлаў қәбилетинин раўажланыўын тәмийинлеўши усыллар жаратылды. Сын көз қарас пенен ойлаў қәбилети басқышпа-басқыш жүзеге келип хәм олардың әдебий пикирлери раўажланып барады. Инглиз әдебиятын оқытыўда жасларды тыянақлы билим алыўға тартыў, көркем шығарманың мазмунын аңлаў, саналы ойлаў, ой жуўмағын шығарыў мәселелери әмелге асады. Нәтийжеде сын көз қарас пенен ойлаўдың жаңа усыллары хәм пикирлеў механизмлери ислеп шығылды хәм қолланылды. Инглиз әдебиятын оқытыўда интерактив оқытыў технологиясы үлкен әмелий әхмийетке ийе болып, педагогикалық технологиялардың бир түри есапланады. Интерактив оқытыў технологиясын қолланыўда бир қатар методикалық көрсетпелерди басшылыққа алыў керек.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЯТЛАР:

1. Yusupov K.A. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda ádebiy materiallardı tallaw metodikası. Monografiya. – Tashkent: METHODIST NASHRIYOTI, 2023. –120 b
2. Yusupov K.A., Yusupov I.K. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda innovaciyalıq-pedagogikalıq texnologiyalar. Oqıw qollanba. – Tashkent: METHODIST NASHRIYOTI, 2023. – 120 b
3. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасын таллаў усыллары. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2017. – 4 б.т. – 64 бет.
4. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын сабақтан тыс жұмыслар арқалы үйрениўдин илимий методикалық мәселелери. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2018. – 5 б.т. – 80 б.
5. Юсупов К.А. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası. Sabaqlıq. – Tashkent: Sano-standart, 2018. – 21 б.т. – 336 б.
6. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын оқытыў методикасы. Монография. – Нөкис: Qaraqalpaqstan, 2019. – 7 б.т. – 112 б.
7. Юсупов К.А. Академик лицейларда қарақалпақ адабиётини ўқитиш методикаси (педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2021. – 4 б.т – 66 бет.
8. Юсупов К.А. Kórkem shıǵarmalardıń mazmunıń úyreniw metodikası. Oqıw qollanba. – Tashkent: Yosh avlod matbaa, 2021. – 23,75 б.т. – 380 б.
9. Юсупов К.А. Qánigelik hám pedagogikalıq ámeliyat. Oqıw qollanba.– Nókis: Plimpaz, 2021. – 3.75 б.т. – 60 б.

10. Yusupov KA Arnawlı pánlerdi oqıtıw metodikası. sabaqlıq. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 19 б.т. – 304 б.
11. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw texnologiyaları. Oqıw qollanba. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 9.3 б.т. – 144 б.
12. Konis A. Yusupov. Studying Forms of Teaching Karakalpak Poetry at Academic Lyceums. Eastern European Scientific Journal. Germany. Ausgabe, 3-2018. 72-75.
13. Konis A. Yusupov. Studying Karakalpak Poetry in Academic Lyceums by Various Methods in Class. Eastern European Scientific Journal. (ISSN 2199-7977). Germany. 1-2019. 83-85.
14. Yusupov K.A. Scientific and theoretical foundations of teaching Karakalpak literature at academic lyceums // Journal of Critical Reviews. (ISSN 2394-5125). – Vol 7, Issue 7, 2020. – №1. – P.P. 349-354 (<https://www.scopus.com/sourceid/21100920227>).
15. Yusupov K.A. Akademik litseylarda qoraqalpoq adabiyoti // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2020. – №6. – Б. 40-41 (13.00.00. №8).
16. Yusupov K.A. Methods of teaching literary material at academic lyceums according to the program // Academicia. An International Multidisciplinary Research Journal (India). (ISSN: 2249-7137). – Vol. 10 Issue 5, 2020. – P.P. 1628-1634 (Impact Factor: SJIF 2020= 7,13).
17. Yusupov K.A. Curricula for teaching karakalpak literature. // Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal <https://saarj.com>. Academicia ISSN: 2249-7137 Vol. 11, Issue 5, May 2021, Стр. 1069-1074. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492, 10.5958/2249-7137.2021.01525.1
18. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying karakalpak literature. //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR) <https://www.tarj.in>. ISSN: 2278-4853 Vol 10, Issue 5, May, 2021. Стр. 585-590. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.699. 10.5958/2278-4853.2021.00451.1
19. Юсупов К.А. Изучение творчества Чингиза Айтматова в академических лицеях // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2021. – №7. – стр. 52-53 (13.00.00. №8).
20. Юсупов К.А. Научно-методических основы преподавания каракалпакской литературы. Internaional Scienfiic Jounal Theoretical & Applied Science p-ISSN: 2308-4944 (print) e- ISSN:2409-0085 (online) Year: 2021 Issue: 11. Pp. 362-371. <http://T.Science.org>.
21. Юсупов К.А.Педагог шайыр лирикасы хэм тәлим-тәрбия мәселелери // Илим һәм я'миyet. Нукус давлат педагогика институту журналы. – Нукус, 2021. – №4. – Б. 100-102.
22. Юсупов К.А. Өсербай Әлеуовтың лирикасын үйрениў. «Әмиўдәрья» журналы, 2021, – №4, – Б. 63-68.

23. Юсупов К.А. Развитие устной культуры учащихся на уроках литературы // *Til va adabiyot ta'limi.* – Тошкент, 2022. – №1. – Б. 70-71
24. Yusupov K.A. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari// *Til va adabiyot ta'limi.* – Тошкент, 2022. – №2. – Б. 17-18 (13.00.00. №8).
25. Yusupov K.A. Teaching students the methods of artistic depiction in Karakalpak prose. // *Journal of Hunan University (Natural Sciences).* Vol. 49. No. 04. April 2022. Page - 590-603.
26. Yusupov K.A. Methods of selection of Karakalpak Novels. // *Journal of Positive School Psychology. (Scopus) Volume. 6, No. 4 (2022).* Page - 26-30. ISSN: 7152-7159.
27. Yusupov K.A. Learning Discussing the Epic Novels. // *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching. Volume 7 I March 2022.* Page - 26-30. ISSN: 2795-739X.
28. Юсупов К.А. Обучение основам письменной речи учащихся. // «PEDAGOGS» international research journal. Volume-7, Issue-1, April-2022. – Стр. 176-181.
29. Yusupov K.A. Theoretical foundations of teaching Karakalpak literature. // *GALAXY international interdisciplinary research journal (GIIRJ).* ISSN (E): 2347-6915. Vol. 10, Issue 5. May, (2022). PP. 210-216.
30. Yusupov K.A. Qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari // *Journal of new century innovations. (WSRjournal.com), Volume - 5, Issue - 6. May, (2022).* PP. – 113-122.
31. Юсупов К.А. Изучение произведений писателя на уроках литературы // *Международный научно-образовательный журнал «Образование и наука в XXI веке».* Выпуск №26 (том 4), май, 2022. – Стр. 196-201.
32. Yusupov K.A. Methodology for analyzing lyrical works in literature lessons. // *Miasto Przyszłości. (Impact Factor: 9.2).* Vol. 26 (2022). Page - 200-208. ISSN: 2544-980X.
33. Юсупов К.А. Изучение творчества С.Мажитова в школе. // *Международный журнал научных исследований «Научный импульс».* Выпуск №1, 30 август, 2022. – Стр. 44-50.
34. Yusupov K.A. Methods of Teaching the Works of O.Satbaev in Schools. // *Journal of intellectual property and human rights.* Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 44-53. ISSN: 2720-6882. <https://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>
35. Yusupov K.A., Jiemuratova A.S. Development of Oral and Written Speech of Students in Schools. // *Journal of intellectual property and human rights.* Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 56-66. ISSN: 2720-6882. <http://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>

36. Yusupov K.A. of Teaching Korakalpok literature // Central asian journal of literature, philosophy and culture. Vol. 03 Issue: 10 - 2022. Page – 75-85. eISSN: 2660-6828.
37. Юсупов К.А. Образ Айдос бия в каракалпакской литературе. // I International science conference on multidisciplinary research, Abstracts of International Scientific and Practical Conference. Berlin, Germany January 19-21, 2021, стр. 766-769
38. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской лирике. / III International science conference on e-learning and education, Abstracts of III International Scientific and Practical Conference. Lisbon, Portugal February 2-5, 2021, стр. 349-353.
39. Юсупов К.А. Изучение творчество Казакбай Юлдашева /V Международная научно-практическая конференция по новым тенденциям в науке и образовании «Theoretical and scientific bases of scientific thought», 16-19 февраля, 2021 г., Рим, Италия, стр. 503-508.
40. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде А.Атажановтың прозасын үйрениў. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 443-448.
41. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Аббаз Дабылов лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 431-432.
42. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Академиялық лицейлерде Эжинияз шайыр лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 437-442.
43. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Лирикалық шығармаларды оқытыў методикасы. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 469-474.
44. Юсупов К.А. Изучение литературных жанров. / VIII Международная научно-практическая конференция «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», 02-05 марта, 2021 г., Токио, Япония, стр. 198-203.
45. Юсупов К.А. Изучение творчества Аденбая Тажимуратова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 226-232.

46. Юсупов К.А. Изучение произведения писателя в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 233-238.

47. Юсупов К.А., Алламбергенова Минайым. Изучение творчества Кали Жуманиязова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 239-243.

48. Юсупов К.А. Изучение творчества Конысбай Камалова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 250-256.

49. Юсупов К.А. Изучение произведения Мамбеталы Кайыпова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 257-264.

50. Юсупов К.А. Изучать разборы эпических произведений в академических лицеях. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон.

51. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде көркем шығармаларды оқыту технологиялары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр.237-242

52. Юсупов К.А. Драмалық шығармаларды оқыту ұсыллары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр. 243-248.

53. Юсупов К.А. Изучение лирика Кунхожа в академических лицеях. /XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: стр. 160-165.

54. Юсупов К.А. Жазыушылардың дәретиушилик психологиясы. / XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: – стр. 180-185.

55. Юсупов К.А. Использование современных педагогических технологий в преподавании каракалпакской литературы / Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская литература и культура в контексте взаимодействия национальных литератур и искусств». Казанский федеральный университет, 26-27-марта, 2021 г. Стр.356-362.

56. Юсупов К.А. Изучение творчества Сапа Матчанова. /XV Международная научно-практическая конференция «The world science of modernity. Problems and prospects of development», 25-26 марта, 2021 г., Париж, Франция: стр. 170-175.

57. Юсупов К.А. Инновационные технологии в обучении каракалпакской литературе /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская поэзия и культура второй половины XX начала XXI века». Казань, 26-апреля, 2021 г. Стр.341-346.

58. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллаў усыллары / «Түркий халықлары фольлоры хэм әдебияты тарийхы изертлениўиниң әхмийетли мәселелери» атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция материаллары топلامы. – Нөкис: НМПИ баспасы, 2021 (27-28-май), – 245-248-бб.

59. Юсупов К.А. Карақалпақ прозасында миллий психологияның сәўлелениўи. /«Түркий филологияның әхмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық илимий-теориялық конференция материаллар топلامы. Нөкис, «Қарақалпақстан», 2021, 113-118-бб.

60. Юсупов К.А. 9-класста Б.Қайыпназаров лирикасын таллаў. /X Международная научно-практическая конференция «НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ И ПРАКТИКИ», 23-26 ноября 2021 г., Греция. – 462-466 - бб.

61. Юсупов К.А. Развитие литературной речи и письменного языка учащихся на уроках литературы. “Models and methods for increasing the efficiency of innovative research” a collection scientific works of the international scientific conference (11 Desember, 2021) – Berlin: Copenhagen, 2021. ISSUE– p. 161-165.

62. Юсупов К.А. Қосық теориясын арнаўлы изертлеўши алым.. /Инсан қәдири – инсанлар қәлбинде. (илимий, илимий-публицистикалық хэм публицистикалық мақалалар топلامы. – Нөкис: Қарақалпақстан, 2022, –151-159- бб.

63. Юсупов К.А. Анализ методика художественного произведения /Сборник материалов Международную научно-практическую конференцию посвященной 60 – летию кафедры «Педагогика» на тему: «Современное общество и педагогическое образование». Казакстан, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия университети. 22-апреля, 2022 г Стр.268-271.

64. Юсупов К.А. Ádebiyat sabaqlarında oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyasın rawajlandırıw. /The and analytical aspects of recent research: International scientific-online conference, Part 1, Issue 5: May 31st 2022. Turkiya, Istanbul: pp. 104-109.

65. Юсупов К.А. Эпик асарларини ўрганиш усуллари. / в конференция и публикацию статьи в сборнике «Международная конференция академических наук », 25- сентябрь, 2022. Россия. Стр. 115-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7111598>.

66. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений на уроках литературы. /Spain International scientific-online conference: “Solution of social problems in management and economy” Part 1, Issue 2: September 20, 2022. www.conf.com. Spain, Испания: pp. 21-26.

67. Yusupov K.A. Akademiyalıq liceylerde poeziyalıq shıǵarmalardı oqıtıw usılları. /Proceedings of international Conference on Educational Discoveries and Humanities. Vol. 1 No.1 (2022): ICEDH. Texas, USA.pp. 46-58.
68. Юсупов К.А. Халмурат Сапаров дөретиўшилиқ жолы. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 1996. 3-4-саны, 54-60.
69. Юсупов К.А. Бердақ шығармаларын үйрениў усыллары. «Қарақалпақстан муғаллими» журналы, Нөкис, 1996. 1-2-саны, 12-15.
70. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 2-саны, 94-96
71. Юсупов К.А. (авторлар менен бирге) Оқыўшыларымыз пикир айтады. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 3-саны.
72. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 6-саны, 112-115.
73. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир хәм Бердақ шайыр мийрасына көз қарас. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2001. 2-саны, 126-128.
74. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образы. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 5-саны, 130-131.
75. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образының өзгешеликлери. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 6-саны, 138-139.
76. Юсупов К.А. «Шырашылар» романының көркем психологизми. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2006. 6-саны, 112-115.
77. Юсупов К.А. ХХ әсирдеги қарақалпақ прозасында көркем психологизм мәселелери. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2007, 4-саны, 11-15 бб.
78. Юсупов К.А. Ишки монолог хәм шеберлик. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 1-саны, 113-116 бб..
79. Юсупов К.А. Лирикалық прозада көркем психологизм. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 2-саны, 124-127.
80. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дөретиўшилиқ шеберлигин үйрениў методикасы. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-санлар, 126-129.
81. Юсупов К.А. И.Юсуповтың «Ўатан топырағы» шығармасының мазмунын үйрениў. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-саны, 46-49.
82. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын интерактив методлар менен оқытыў усыллары. ҚМУ хабаршысы, 2011, 1-2-саны, 58-60.
83. Юсупов К.А. Қарақалпақ лирикасын изертлеўши алымның дөретиўшилигин үйрениў. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2012, 1-саны, 3-8.
84. Юсупов К.А. «Академиялық лицейлерде И.Юсупов дөретиўшилигин лекция түрлери менен үйрениў усыллары». ҚМУ хабаршысы, 2012, 3-4-санлар, 30-32.

85. Юсупов К.А. Жазыўшылар дәретиўшилигин үйрениў усыллары. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2012. 4-саны, 115-118.
86. Юсупов К.А. Қонысбай Камалов-қарақалпақ прозасын изертлеўши алым. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 1-саны, 82-91.
87. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 6-саны, 123-128.
88. Юсупов К.А. Әдебияттануўда салмақлы орны бар алым. ҚМУ хабаршысы, №1, 2015, 132-136.
89. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасында пейзаж хәм қаҳарман образын үйрениў мәселелери. ҚМУ хабаршысы, №2, 2015, 92-96.
90. Юсупов Қ. Оразбай Сәтбаев поэзиясының көркемлик өзгешеликтери. «Әмиўдәрья» журналы, №5, 2015, 77-87.
91. Юсупов Қ. Бердақ шығармаларын үйрениўде конференция сабақ түринен пайдаланыў. Түркий халықлар әдебиятының гейпара мәселелери, Нөкис-2004.Б. 30-32.
92. Юсупов Қ. Конфликт қаҳарманлар минез-қулқын ашыўдың негизи. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илмий тўплами), 1-қисм. Т. : Юрист – маркази, 2008. 44-47.
93. Юсупов Қ. Прозада миллий психологияның сәўлеси. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илмий тўплами), 2-қисм. Т. : «Юрист –медиа маркази», 2008. 148-150.
94. Юсупов Қ. Академик лицейларда Ажиниёз лирикасини ўқитишда кластер методини қўллаш. «Педагог кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлашнинг замонавий шакллари жорий этиш муаммолари», (Илмий –амалий конференцияси материаллари), Тошкент, 2009. 284-285.
95. Юсупов Қ. Академик лицейларда Ажиниёз лирикасини ўқитишда бурчаклар методи билан ўрганиш. «Олий ва касб-хунар таълими тизимида профессор-ўқитувчиларнинг малакасини ошириш жараёнини такомиллаштириш муаммолари», (Илмий –амалий семинар материаллари), Бухоро, 14-15-май, 2009. 133-136.
96. Юсупов Қ. Көркем шығармалардың мазмунын үйрениў методикасы. Миллий идентивлик ва оммавий ахборот воситалари. (Илмий мақолалар тўплами), Т. : «Юрист –медиа маркази», 2009. 48-51.
97. Юсупов Қ. И.Юсупов поэзиясын оқытыў усыллары. «НМПИ илим билимлендириў хәм тәрбия мәселелерин раўажландырыўдағы орны», (Республикалық илимий-теориялық конференция материаллари), Нөкис, «Қарақалпақстан», 2010, 185-187.
98. Юсупов К.А. Әдебияттануў илиминиң жан күйери еди... Илим хәм әдебияттың машақатлы жолларында. (илимий-әдебий хәм еске түсириўлер), Нөкис, 2012, 70-73.

99. Юсупов К.А.. Кәсип өнер коллежлеринде Т.Қайыпбергеновтиң «Көздин қарашығы» романын үйрениў усыллары. Илимий топлам (Магистрантлар ушын), Нөкис-2012.Б. 93-94.
100. Юсупов К.А. «Т.Қайыпбергеновтиң «Қарақалпақ қызы» романында пейзаж хәм қахарман образы». Хәзирги филология илимлериниң әхмийетли мәселелери. (Республикалық илимий-теориялық конференциясы мақалалар топламы, 1-бөлим), 2013жылы, 76-80.
101. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Айдос бий образын үйрениў. (Айдос деген уллы киси.). Бердақ миллий мәдениятымыздың байтереги. (Илимий топлам, Нөкис, «Билим», 2013, 24-26.)
102. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әдебиятшы - алым хәм устаз» ҚМУ, Нөкис, 2014, 125-133.
103. Юсупов К.А. Әжинияз шайырдың лирикасын оқытыўда интерактив методлардың қолланылыўы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
104. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Тәнхә өзиңе мәлим сыр» повестинде қахарман образын жасаў усылы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
105. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигиниң үйренилиўи. «Бердақ-классикалық әдебиятымыздың бийик шыңы» атамасындағы республикалық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. КМУ, Нөкис, 2017.
106. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигин үйрениў. «Классикалық әдебияты жәмийеттеги манаўий жаңаланыў мәселелери» атамасындағы халық аралық илимий-конференция материаллары топламы., Нөкис, «Илим», 2017, 49-51.
107. Юсупов К.А. Содержание и способы изучения внеклассных работ по каракалпакской литературе в академических лицеях. (Международная научно-практическая конференция «Фундаментальные научных исследования».) Астана, 2018.стр.116-122.
108. Юсупов К.А. Фантастикалық романды таллаў усыллары. / International scientific –online conference: Intellectual education techological solutions and innovative digital tools. Netherlands conference. January, 2023. - pp. 10-19.
109. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской прозы / “England” modern rpsychology and pedagogy: problems and solution. Vol. 11 No.1 (2023): London conference: January, 2023. - pp. 5-14.
110. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений в школе // Международный научно-образовательном электронном журнале «Лучшие интеллектуальные исследования». – Москва: Том-1, часть 8. 10-27- 2023 г. – Стр. 44-52.

111. Yusupov K.A. Qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha dógerék jumısların shólkemlestiriw usılları // O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali. Volume 2, No.23 (2023) 2023-10-20. Page-1-13.

112. Юсупов К.А. Методов обучения лирика Ж.Аймурзаева в школе // Международный научный журнал «Научный импульс». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 218-230.

113. Yusupov K.A., SCIENTIFIC AND THEORETICAL ASPECTS OF TEACHING KARAKALPAK FOLKLORE WORKS IN THE SENIOR CLASSES. . “American journal of Public Diplomacy and International Studies. www.grnjournal.us (AJPDIS global research Network), Volume 01, Issue 08, 2023 ISSN (E): 2993-2157, Impact Factor=7.49. SJIF 2023=7.49. Page-20-25.

114. Yusupov K.A. Teaching methods of literary works in Karakalpak literature . “American journal of Science on Internation and Human Development . www.grnjournal.us (AJPDIS global research Network), Volume 01, Issue 08, 2023 ISSN (E): 2993-2750, Impact Factor=7.49. SJIF 2023=7.49. Page-55-60.

115. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying Karakalpak literature at schools through extracurricular activities. “Best journal of Internation in sciense, research and Development. (www.bjisrd.com), Volume 2, Issue: 10, 2023 ISSN:2835-3579, New York. Impact Factor=9.1. Page- 317-325.

116. Yusupov K.A. Joqarı klasslarda “Alpamıs” dástanın oqıtıwda interaktiv texnologiyalar // Международный современный научно-практический журнал «Новости образование: Исследование в XXI веке». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 194-205.

117. Yusupov K.A. Joqarı klasslarda xalıq awızeki dástanların oqıtıwda interaktiv texnologiyalar // Международный современный научно-практический журнал «Новости образование: Исследование в XXI веке». – Москва: №14 (100), часть 1. Октября, 2023 г. – Стр. 206-217.